

VOGELWERKGROEP AMSTERDAM

Reglement Jeugdvogelclub

1. INLEIDING

- 1.1 Doel
- 1.2 Doelgroep
- 1.3 Subgroepen en kerngroepen
- 1.4 Organisatievorm
- 1.5 Coördinator(en) Jeugdactiviteiten.
 - 1.5.1 Taken Coördinator(en) Jeugdactiviteiten.
 - 1.5.2 Initiatieven buiten de Jeugdvogelclub

2. JEUGDACTIVITEITEN

- 2.1 Frequentie, locatie, tijdstip en duur.
- 2.2 Grootte van de groep
- 2.3 Excursieleider(s)
- 2.4 Ouders
- 2.5 Vogel-invulkaarten.
- 2.6 Leenverreijkers.
- 2.7 Telescoop
- 2.8 Financiële bijdrage
- 2.9 Verslagen

Bijlage I

Toelichting bij het Reglement van de Jeugdvogelclub van de VWGA.

Bijlage II

Organisatorische aspecten (voorbereiding van de jeugdexcursies)

Bijlage III

Tips voor het geven van een jeugdexcursies (tijdens de excursie)

Bijlage IV

Instructies gebruik verreijkers / Verreijkerprotocol

Bijlage V

Gedragscode VWGA omgang met minderjarigen.

Reglement Jeugdvogelclub

1. INLEIDING

Sinds 2012 organiseert de Vogelwerkgroep Amsterdam (VWGA) jeugdactiviteiten (met name excursies) voor kinderen van 7 tot 16 jaar (onder de noemer Jeugdvogelclub). Deze jeugdactiviteiten worden regelmatig georganiseerd in samenwerking met de afdeling Amsterdam van het Instituut voor Natuureducatie (IVN).

In dit Reglement staan de gedrags- en omgangsregels die van toepassing zijn bij het organiseren van deze jeugdactiviteiten.

Voor de volledigheid: de VWGA kent daarnaast een jeugdlidmaatschap voor kinderen van 12 tot 16 jaar. Voor hen is dit Reglement Jeugdvogelclub niet geschreven. Kinderen die de leeftijd van 16 jaar hebben bereikt, worden daarmee automatisch gewoon lid van de VWGA.

Onderdeel van dit Reglement Jeugdvogelclub zijn de volgende vijf bijlagen:

Bijlage I Toelichting bij het Reglement van de Jeugdvogelclub van de VWGA.

Bijlage II Organisatorische aspecten (voorbereiding van de jeugdexcursie).

Bijlage III Tips voor het geven van een jeugdexcursies (tijdens de excursie).

Bijlage IV Instructies gebruik verrekijkers / Verrekijkerprotocol.

Bijlage V Gedragscode VWGA omgang met minderjarigen.

1.1 Doel

Bij kinderen/jongeren interesse, kennis en liefde voor de natuur in het algemeen en vogels in het bijzonder opwekken resp. verder ontwikkelen. Achterliggend doel is dat de kinderen/jongeren in hun verdere leven bewust met de natuur zullen omgaan en natuur in het algemeen en vogels in het bijzonder zullen beschermen. Tevens heeft de Jeugdvogelclub tot doel om interesse te wekken in de activiteiten van de VWGA (bescherming-educatie-onderzoek) en kinderen te enthousiasmeren om (jeugd)lid te worden.

1.2 Doelgroep

Het betreft kinderen en jongeren die wonen in het werkgebied van de VWGA (Amsterdam e.o.). De leeftijdsgrens voor de jeugdexcursies en eventuele andere jeugdactiviteiten is 7 – 16 jaar.

1.3 Subgroepen en kerngroepen

De mogelijkheid bestaat om subgroepjes te creëren naar leeftijd of de buurt of wijk waar de kinderen vandaan komen. Ook kunnen kerngroepen geformeerd worden van (zeer) gemotiveerde kinderen.

1.4 Organisatievorm

De jeugdvogelclub is een steeds wisselend gelegenheidsverband en bestaat uit de Coördinator(en) Jeugdactiviteiten, de eventuele andere excursieleider(s) en de deelnemers aan de betreffende jeugdexcursie of andere -activiteit en eventueel deelnemende ouders.

1.5 Coördinator(en) Jeugdactiviteiten.

Er zijn één of meer Coördinatoren Jeugdactiviteiten, die de excursies en eventuele andere activiteiten van de Jeugdvogelclub organiseren. De Coördinator Jeugdactiviteiten wordt bij voorkeur ondersteund door andere leden van de VWGA en/of het IVN.

1.5.1 Taken Coördinator(en) Jeugdactiviteiten.

De taken van de Coördinator(en) Jeugdactiviteiten zijn onder meer:

- Het jaarlijks – vooraf - vaststellen van een globaal programma voor excursies en andere activiteiten van de Jeugdvogelclub;
- Het plannen van en bekendheid geven aan de activiteiten van de Jeugdvogelclub (o.a. door folders te verstrekken en over de activiteiten te vertellen) en het uitnodigen van de kinderen (en ouders) uit het e-mailbestand;
- Verslagen schrijven van de jeugdexcursies en andere activiteiten voor website van de VWGA of het verenigingsblad De Gierzwaluw;
- Zorg dragen voor het ontwikkelen van de Vogel-invalkaarten;
- Er voor zorgen dat de algemene wervende folder van de Jeugdvogelclub up-to-date is en naar de website van de VWGA en eventueel het IVN verwijst;
- Zorg dragen dat de tekst van het algemene deel over Jeugdvogelclub op de website van de VWGA up-to-date is;
- Financiële bijdragen afdragen aan de penningmeester van de VWGA;
- Jaarlijks een financiële begroting indienen bij het bestuur van de VWGA;
- Jaarlijks een jaarverslag schrijven.

1.5.2 Initiatieven buiten de Jeugdvogelclub

Het staat leden van de VWGA vrij om initiatieven te ontplooiën op het gebied van jeugdvoegelactiviteiten. Wanneer zij een jeugdexcursie willen geven of andere jeugdactiviteit willen organiseren, eenmalig of geregeld, kunnen ze contact opnemen met de Coördinator(en) Jeugdactiviteiten. Dergelijke jeugdvoegelactiviteiten dienen wel te passen binnen de beleidskaders van de VWGA en het bestuur behoudt zich het recht voor om bepaalde activiteiten al dan niet goed te keuren.

2. JEUGDACTIVITEITEN

De kernactiviteit van de Jeugdvoegelclub is het organiseren van vogelexcursies. Daarnaast kunnen er andere jeugdactiviteiten ontplooid worden, zoals nestkasten timmeren, uilenballen pluizen, een vogelcursus, vogels fotograferen of tekenen, aanwezig zijn bij het ringen van uilen, ooievaars of andere vogels, een vogelringstation bezoeken, wintervoer maken e.d. Deze overige activiteiten kunnen eventueel in combinatie met een vogelexcursie georganiseerd worden.

2.1 Frequentie, locatie, tijdstip en duur.

a. Het streven is om een tiental jeugdvoegelexcursies en/of andere jeugdactiviteiten per jaar te houden op verschillende locaties, ingedeeld naar verscheidenheid van gebieden, jaargetijden en soorten vogels.

b. De excursies duren tussen de anderhalf en drie uur, te bepalen vooraf door de Coördinator(en) Jeugdactiviteiten in overleg met de andere excursieleider(s). Tijdens de excursie kan hiervan afgeweken worden in overleg met de deelnemers en hun ouders.

2.2 Grootte van de groep

Een groep bestaat in beginsel uit maximaal 15 deelnemers, inclusief ouders. Hiervan kan worden afgeweken, dit ter beoordeling van Coördinator(en) Jeugdactiviteiten in overleg met de andere excursieleider(s).

2.3 Excursieleider(s)

Om het risico te vermijden met ongewenste situaties in aanraking te komen, geldt als uitgangspunt om elke excursie met minimaal twee excursieleiders te leiden, ongeacht het aantal deelnemers. Excursieleiders kunnen zijn de Coördinator(en) Jeugdactiviteiten en/of een ander lid van de VWGA, het IVN of iemand daarbuiten.

2.4 Ouders

Stelregel is dat ieder kind tijdens een activiteit vergezeld wordt door de eigen ouder(s) of verzorger(s)

2.5 Vogel-invulkaarten.

Bij de excursies kunnen Vogel-invulkaarten worden gebruikt, waarop de waargenomen vogels kunnen worden aangevinkt. Deze Vogel-invulkaarten kunnen per gebied en soms ook per jaargetijde gemaakt worden.

2.6 Leenverrekkers.

Er zijn leenverrekkers beschikbaar voor de deelnemers.

Zie hiervoor Bijlage IV "Instructies gebruik verrekkers / Verrekijkerprotocol".

2.7 Telescoop

Als het te bezoeken gebied zich ervoor leent, nemen de Jeugdcoördinator(en) en/of de excursieleider(s) zo mogelijk één of meer telescopen mee.

2.8 Financiële bijdrage

De jeugdactiviteiten zijn gratis. Er wordt een vrijwillige bijdrage gevraagd voor elke activiteit ("met de pet rond") In sommige situaties, bijvoorbeeld wanneer entreegeld of reisgeld verschuldigd is, kunnen vaste bijdragen gevraagd worden.

2.9 Verslagen

De Coördinator(en) Jeugdactiviteiten, de excursieleider(s) en/of deelnemers kunnen verslagen van de jeugdactiviteiten maken die op de website van de VWGA geplaatst kunnen worden.

Dit Reglement Jeugdvoegelclub is vastgesteld tijdens de vergadering van het bestuur van de VWGA van 25 februari 2020.

AMSTERDAM, 25 februari 2020

Bijlage I

Toelichting bij het Reglement van de Jeugdvogelclub van de VWGA.

1.2. Doelgroep

Zowel beginners als gevorderde jonge vogelaars, zowel kinderen die vogels kijken eens één keertje willen meemaken als fanatiekelingen die elke excursie mee willen, vallen onder de doelgroep.

Het is inherent aan deze doelgroep (kinderen tussen 7 en 12 jaar) dat deze veel sterker onderhevig is aan verandering dan de doelgroep voor de volwassenen-activiteiten. Kleinere kinderen worden groter. Sommige kinderen krijgen na verloop van tijd andere interesses.

Andere kinderen worden in korte tijd zo'n goede vogelaar dat ze de rest van de groep ontgroeien. Voor dergelijke kinderen is het dan wenselijk verdiepende activiteiten te organiseren, resp. excursies naar interessantere gebieden te organiseren (zie 1.3 Subgroepen en Kerngroepen).

In sommige gevallen kan van de leeftijdsgrens 7 – 12 jaar worden afgeweken.

Kan een jonger kind (bijvoorbeeld een jonger broertje of zusje) het qua kennis en vaardigheden aan met wat oudere kinderen in een groep te zitten, zonder dat dit door de oudere kinderen als belemmerend wordt ervaren, dan is daar geen bezwaar tegen.

En als een ouder kind nog mee wil met de groep jongere kinderen omdat hij/zij de kinderen uit die groep goed kent, of omdat er op dat moment geen leeftijdsgenoten zijn, is dat prima. Daarom is het belangrijk dat er ingespeeld kan worden op de situatie van het moment en dat leeftijdsgrenzen niet te strak getrokken worden.

De Coördinator Jeugdactiviteiten wijst kinderen/jongeren tussen de 12 en 16 jaar er altijd op dat zij desgewenst ook jeugdlid kunnen worden van de VWGA en dan deel kunnen nemen aan de reguliere excursies, eventueel in combinatie met de excursies van de Jeugdvogelclub. Zie de statuten voor nadere informatie over jeugdlidmaatschap en de website van de VWGA voor de hoogte van het lidmaatschapsgeld.

Jongeren van 12-16 jaar hebben dus drie mogelijkheden:

- Meedoen met de excursies en eventuele andere activiteiten van de Jeugdvogelclub, eventueel in een sub-groepje voor oudere kinderen
- (Jeugd)lid worden van de VWGA en meegaan met de reguliere excursies
- Allebei

1.3. Subgroepen en Kerngroepen:

Amsterdam is een grote stad; 7 tot 12 jaar is een ruime leeftijdsgroep.

De mogelijkheid bestaat daarom om sub-groepjes te creëren naar leeftijd, zodat er - geregeld of incidenteel - excursies speciaal voor de wat jongere kinderen en andere speciaal voor de wat oudere kinderen georganiseerd kunnen worden. Zo kunnen met oudere kinderen bijvoorbeeld fietsexcursies worden georganiseerd en langere wandelexcursies dan met jongere kinderen. Ook kunnen sub-groepjes gevormd worden naar buurt of wijk als dat zo uitkomt. Wellicht is er een excursieleider die een bepaald park goed kent en daar geregeld met een groepje kinderen uit de buurt naar toe wil gaan.

Ook kunnen er kerngroepjes ontstaan van zeer gemotiveerde kinderen, die bijna altijd komen. Voor hen kan het saai zijn om steeds weer te moeten aanhoren wat het verschil is tussen een mannetje en vrouwtje merel en steeds weer instructies te moeten aanhoren over het gebruik van verrekijkers. Met deze 'kerngroepjes' kan wat gericht en gespecialiseerder gevogeld worden. Met een 'kerngroepje' kan bijvoorbeeld ook een cursus of een reeks excursies worden afgesproken. Ook kan binnen de kerngroep snel ingesprongen worden op speciale situaties (het ringen van jonge uilen of ooievaars; het gaan naar onlangs gesignaleerde vogels) zonder het logge apparaat van aankondiging in de krant en de verenigingsbladen, aanschrijven van het hele bestand, verwerken van aanmeldingen, heen en weer ge-mail met ouders, enz. Excursieleiders – en ook leden van de kerngroepjes – kunnen dus het initiatief nemen om binnen een kort tijdsbestek activiteiten te ontplooiën met de wat meer gemotiveerde kinderen/jongeren.

1.4 Organisatievorm

Kinderen hoeven geen lid te zijn en hoeven zich niet voor een vast aantal keren op te geven. Net als volwassenen zich incidenteel bij de reguliere excursies van de VWGA kunnen opgeven, kunnen kinderen zich incidenteel voor excursies of overige activiteiten van de Jeugdvogelclub opgeven. Juist om in aanraking te komen met de schoonheid van vogels en natuur, moeten kinderen zich vrij voelen om zich incidenteel op te geven en zich niet verplicht voelen om direct lid te worden van een vereniging.

2. JEUGDACTIVITEITEN

2.1 Frequentie, locatie, tijdstip en duur.

a. De jeugdvoegeexcursies en/of andere jeugdactiviteiten worden al naar gelang beschikbaarheid van menskracht vaker of minder vaak georganiseerd. Streven is een tiental keer per jaar. De ervaring heeft uitgewezen dat excursies tijdens feestdagen en vakanties niet goed bezocht worden. Om die reden worden er momenteel op die dagen geen jeugdexcursies gehouden. Mocht de belangstelling voor jeugdexcursies groter worden, dan kan het programma aangepast worden en kunnen eventueel ook in vakanties excursies gepland worden.

Gestreefd wordt naar verscheidenheid van

Gebieden: stadsparken en nabije omgeving zoals Waterland, Landje van Geijssel, Polder IJdoorn, Marken, Duin en Kruidberg, Keverdijkse Polder, Zanderij Crailloo, Ronde Hoep, Botshol, Middelpolder, Pier van IJmuiden, Wormer- en Jisperveld, Waterleidingduinen **Jaargetijden:** in de lente wellicht meer excursies dan in de andere seizoenen; zo zullen liefst elk jaar weidevogels bekeken worden en zangvogels (zeker ook in de lente, zodat de zang beluisterd/geleerd kan worden) **Soorten vogels:** steltlopers, rietvogels, roofvogels, watervogels, enz.

b. Afhankelijk van het gebied en de leeftijd van de deelnemers zal een excursie tussen ongeveer anderhalf en drie uur duren. Afhankelijk van hun leeftijd, het gebied, het tijdstip (overdag of 's avonds) en of ze vergezeld gaan van een eigen begeleider mogen kinderen eerder weg gaan als het hen te lang duurt. Bij kinderen die zonder volwassen begeleider zijn gekomen, beslissen de excursieleiders of het verantwoord is hen eerder naar huis te laten gaan. Excursies kunnen uitlopen, mits dit goed met de kinderen en ouders gecommuniceerd wordt.

2.2 Grootte van de groep

In de regel zal een groep uit maximaal ongeveer 15 deelnemers bestaan, inclusief eventuele ouders. Uiteraard biedt een kleinere groep voordelen. In enkele gevallen (bosuilen luisteren, of een excursie waarbij we op één plek blijven) kunnen meer kinderen mee. Dit ter beoordeling van de excursieleiders en afhankelijk van het aantal beschikbare begeleiders.

2.3 Excursieleider(s)

De excursieleider(s) dient over voldoende inhoudelijke kennis van vogels en minimale pedagogische kwaliteiten te beschikken. Daarnaast zijn gids-vaardigheden aanbevolen, bijvoorbeeld door het volgen van een cursus.

Om de kwaliteit van de excursie te garanderen bereidt de excursieleider(s) de excursie voor: welke vogels zijn waar te zien / te horen? Wat is een handige route? Enz. Is een excursie in een gebied waar de excursieleider(s) niet goed bekend is met de daar voorkomende vogels, dan wordt een vogelaar meegevraagd die het gebied en de daarin voorkomende vogels goed kent.

In Bijlage II (Organisatorische aspecten, voorbereiden van jeugdexcursies) staan tips voor de excursieleiders. Het is gewenst dat de excursieleider deze tips zo veel mogelijk in acht neemt.

2.4 Ouders

Stelregel is, voor het overzicht en de veiligheid, dat er naast minimaal twee excursieleiders altijd één van de eigen ouders/verzorgers mee gaat. Onder omstandigheden kan van dit uitgangspunt worden afgeweken, bijvoorbeeld als een andere volwassen begeleider (grootouders, volwassen broer of zus) meegaat, of als een kind (dat begeleid wordt door een eigen ouder/volwassen begeleider) een vriendje of vriendinnetje meeneemt.

Bij jongere kinderen die met Vogel-invulkaarten (zie paragraaf 2.5) werken, is het ook handig als er meer begeleiders zijn om hen te helpen. Ook bij een grotere groep kunnen meer begeleiders dan twee wenselijk zijn.

Wellicht ontstaat er op een gegeven moment binnen een subgroepje of kerngroepje van oudere kinderen de behoefte om geregeld samen op pad te gaan zonder - maar wel met de toestemming van hun - ouders. Uiteraard is dat ook mogelijk, mits gecoördineerd met de Coördinator Jeugdactiviteiten en voor zover begeleid door minimaal twee excursieleiders.

2.5 Vogel-invulkaarten.

Momenteel worden deze kaarten gemaakt in samenwerking met een grafisch ontwerper. Op de kaarten kunnen kinderen aantekenen welke vogels ze hebben waargenomen. Er zijn aparte vakjes om in te vullen of een vogel gehoord en/of gezien is. Het gebruik van Vogel-invulkaarten is niet verplicht. Zo zullen wat oudere kinderen vaak liever een eigen lijstje bijhouden. Met name jongere kinderen vinden het erg leuk om met de Vogel-invulkaarten te werken.

Maar juist voor de kleinere kinderen is het vaak wat lastig om de (A4) klembordjes met de invulkaarten om hun nek te hebben, zeker ook in combinatie met een verrekijker. Het is voor hen fijn als de ouders het klembordje om de nek nemen.

2.6 Leenverreijkers

Zie Bijlage IV, Verrekijkerprotocol.

2.7 Telescoop

De excursieleider stelt de telescoop in op vogels en laat de kinderen (en ouders) om de beurt kijken, waarbij hij/zij oplet of het kind lukt om de vogel te zien, aanwijzingen geeft over scherp stellen, enz. De excursieleider let erop dat de telescoop niet te hoog staat voor de kinderen.

Oudere kinderen wordt nadere uitleg gegeven over het gebruik van de telescoop. Zij mogen de telescoop eventueel zelf bedienen. Dit ter beoordeling van de eigenaar van de telescoop.

2.8 Financiële bijdrage

De vrijwillige bijdragen worden door de excursieleiders afgedragen aan de penningmeester van de VWGA onder aftrek van gemaakte onkosten en met duidelijke opgave welke excursie het betreft en wat voor onkosten het betreft. Van de vrijwillige bijdragen worden de eventuele kosten van de activiteiten betaald en zij kunnen gebruikt worden voor investering in meer/betere materialen.

Als de opbrengst hoger is dan de gemaakte onkosten, wordt het positief saldo gedeeld met IVN (bij gemeenschappelijk georganiseerde activiteiten).

2.9 Verslagen

Het maken van een verslag van een excursie of andere activiteit is niet verplicht, maar wordt aanbevolen. Incidenteel kan er een verslag of artikel geschreven worden voor plaatsing op de website van de VWGA en/of in De Gierzwaluw.

Bijlage II

Organisatorische aspecten (voorbereiding van de jeugdactiviteiten).

Daar waar in deze Bijlage II wordt gesproken van “excursies”, wordt daarmee ook bedoeld de overige jeugd-activiteiten van de Jeugdvogelclub (zie de inleidende paragraaf van hoofdstuk 2 van het Reglement Jeugdvogelclub).

1. Planning

Excursies worden, al naar gelang daar menskracht voor is, incidenteel of geregeld georganiseerd en liefst vooraf per kwartaal ingepland (of zo mogelijk nog langer van tevoren), rekening houdend met de deadlines van De Gierzwaluw en De Groenbewuste Amsterdammer.

2. Werving

Kinderen kunnen o.a. geworven worden door middel van folders en via media (momenteel bestaat er een contact met een journaliste van de NRC), scholen, websites en bladen van de VWGA, het IVN e.d. en eigen bestanden.

Het is handig aan de kinderen en ouders van het eigen e-mailbestand steeds een kwartaaloverzicht te sturen met korte beschrijvingen van de excursies en verwijzingen naar de website.

Naarmate de data van de excursies dichterbij komen, kunnen reminders gestuurd worden, met links naar de excursies op de website.

3. Opgave voor de excursies

Op de website van de VWGA kan men een formulier aanklikken waarop men de gevraagde gegevens kan invullen van de aspirant-deelnemer aan een excursie, waaronder het telefoonnummer van een ouder of verzorger. Dit formulier komt terecht bij de Coördinator Jeugdactiviteiten. Op dit formulier geeft men ook aan of men een verrekijker wil lenen. In dat geval dient men, naast het telefoonnummer, ook een huisadres op te geven.

In principe moeten kinderen zich altijd van tevoren opgeven voor een excursie. Dit voorkomt dat de groep te groot wordt; ook is het van belang in verband met het aantal mee te brengen kijkers en klembordjes; en kinderen kunnen dan afgezegd worden als de excursie onverhoopt niet doorgaat. Om te voorkomen dat er kinderen rechtstreeks naar de excursies gaan zonder zich aan te melden, wordt in de aankondiging van de excursies nooit de verzamelplaats genoemd. Die krijgt men pas als men zich heeft opgegeven.

4. Voorbereiding

De excursieleider bereidt de excursie voor in het excursiegebied: welke vogels zijn waar te zien / te horen? Wat is een handige route? Enz. Zie verder Bijlage III (Tips voor het geven van een jeugdexcursie).

5. Laatste instructies deelnemende kinderen en ouders

Enkele dagen vóór de excursie wordt een mailtje gestuurd aan de deelnemers met de laatste instructies, zoals de plaats van verzamelen en eventuele andere praktische zaken (geschikte kleding, meenemen van iets te eten/drinken, enz.). Hierin wordt ook herinnerd aan de vrijwillige bijdrage. (“Zoals altijd is de excursie gratis, maar een vrijwillige bijdrage is welkom.”) Het mobiele nummer van de coördinator/excursieleider wordt gegeven met het verzoek dat mee te nemen. En er wordt verzocht vlak voor vertrek voor de zekerheid de e-mail en whatsapp / sms te checken.

6. Laatste voorbereiding excursieleiders

De coördinator gaat zo veel mogelijk zelf mee met de excursies maar kan die ook aan de andere excursieleiders overlaten. De dag vóór de excursie nemen de excursieleiders voor de zekerheid contact met elkaar op als “reminder” en ter bespreking van de weersverwachting, het aantal aanmeldingen en eventuele andere zaken. Zorg dat je altijd je mobiele telefoon bij je hebt. Neem liefst ook een vogelgids mee en eventueel een fotocamera.

De verrekijkers worden gecontroleerd (geen losse koordjes, enz.) en ingepakt.

De Vogel-involkaarten worden op de klembordjes gedaan en op de juiste manier met elastieken bevestigd zo dat het kind de kaart niet op zijn kop ziet. Gecontroleerd wordt of aan elk klembordje nog een potlood aan een touwtje zit. Eventueel worden punten geslepen.

Bij gevaarlijk weer zoals zware storm en/of onweer worden de excursies afgelast. Bij “slecht” weer zoals regen of erge kou, en bij zeer geringe deelname beslissen de excursieleiders – eventueel in overleg met ouders en kinderen – of de excursie doorgaat. Wanneer een excursieleider ziek is, wordt geprobeerd vervanging te vinden. Als er zich zeer weinig deelnemers hebben aangemeld, kunnen de excursieleiders besluiten de excursie niet te laten doorgaan.

7. Na afloop

Na afloop van de excursie worden de kijkers thuis schoongemaakt en gecontroleerd. Als de kijkers vochtig zijn, laat de excursieleider ze even drogen alvorens ze in te pakken en op te bergen. Zie Bijlage IV (Verrekijkerprotocol)

8. Beheer verrekijkers en Vogel-involkaarten

In principe bewaart de Coördinator Jeugdactiviteiten de verrekijkers en de Vogel-involkaarten bij hem/haar thuis. Hiervan kan in overleg worden afgeweken.

9. Extra activiteiten

Soms ontvangt de Coördinator Jeugdactiviteiten een uitnodiging om met kinderen op zeer korte termijn te komen kijken naar bijvoorbeeld het ringen van ooievaars.

Of er zijn speciale vogels gesignaleerd, waarvoor kinderen uit het kerngroepje ongetwijfeld belangstelling zullen hebben. De Coördinator Jeugdactiviteiten kan de kinderen van het kerngroepje dan via e-mail, whatsapp of per telefoon benaderen. Indien mogelijk wordt de activiteit nog op de site(s) geplaatst. Anders kan achteraf een verslagje geplaatst worden.

Bijlage III

Tips voor het geven van een jeugdexcursies (tijdens de excursie)

1. De excursieleiders zorgen dat ze ruim van tevoren aanwezig zijn, uiteraard met de leenkijkers en de klembordjes met invulkaarten. Ze hebben een lijstje bij zich van deelnemers, met telefoonnummers, eventueel ook met leeftijden. Op dit lijstje staat ook wie er een kijker wil lenen.
2. De excursieleiders vangen de kinderen en ouders op en geven aan het begin van de excursie een korte introductie: welkom, zich voorstellen, excursies Jeugdvogelclub namens VWGA en IVN, instructies gebruik verrekijkers (zie bijlage IV) en Vogel-invulkaarten, vrijwillige bijdragen; kijkers en kaarten worden uitgedeeld; "pet" (zakje) voor vrijwillige bijdragen gaat rond (liefst aan het begin van de excursie omdat kinderen soms eerder weg gaan en omdat het na afloop vaak rommelig en haastig is. De nadruk wordt gelegd op het vrijwillige karakter van de bijdragen.) Folders van de VWGA en het IVN worden uitgedeeld aan nieuwe kinderen en ouders.
3. Een excursie is niet alleen een wandeling waarbij je de kinderen af en toe wijst op een vogel. Beschrijf, terwijl de kinderen naar een vogel kijken, de kenmerken. Doe de zang na. Attendeer op de soort vlucht. Zeg bijvoorbeeld niet: daar vliegt een gaai maar: kijk, een gaai: een vrij grote vogel met als hij vliegt een witte stuit. Als een kind denkt een visarend te zien, zeg dan niet alleen dat dat niet klopt en wat het wel is maar ook *waarom* het geen visarend maar die andere vogel is.
4. Probeer – zonder de kinderen te overvoeren met informatie en al naar gelang hun belangstelling en spanningsboog en liefst op een interactieve manier – allerlei onderwerpen de revue te laten passeren. Vertel tijdens de excursies en passant over (verschillende soorten) nestbouw, balts, trouw, solitaire vogels, kolonievogels, wat zijn weidevogels, waarom hebben ze bescherming nodig, hoe kunnen we dat doen. Waarom zingen vogels, wat is een territorium, waarom trekken vogels, hoe komt het dat vogels niet nat worden van water en werkt dat bij alle vogels hetzelfde, waarom wapperen aalscholvers met hun vleugels. Enz. Roep de groep even bij elkaar als je een dergelijk onderwerp wilt bespreken. Zorg dat iedereen erbij betrokken is. Stel vragen. Laat kinderen vertellen. Laat het een interactief gebeuren zijn. "Zie je dat hol daar aan de overkant van het water? Wie weet wat dat is?" (Ijsvogelnest.) Enz.
5. Hou de groep ook tijdens het lopen zoveel mogelijk bij elkaar zodat kinderen zo min mogelijk missen van wat er gezien wordt. Praat naar de groep toe, niet in de richting van de vogel, want dan horen ze je niet.
6. Pas je informatie aan de groep en aan individuele kinderen aan. Bij de meeste kinderen hoeft je niet aan komen te zetten met het verschil in handpenprojectie tussen fitis en tjihtjaf, of poederdonsveertjes van blauwe reigers, maar andere kinderen snakken juist naar dat soort extra informatie. Dit heeft niet alleen met leeftijd te maken.
7. Leer de kinderen hoe ze aan elkaar uitleggen waar een vogel zit: niet wijzen (heeft geen zin) maar beschrijven (de boom met de dikste stam, de derde tak van onderen aan de linkerkant. Of de struik die wat donkerder is dan de andere struiken en dan helemaal in de top, enz.)
8. Help de jongere kinderen met het invullen van de Vogel-invulkaarten. (Prettig als de ouders dat doen. Zorg anders dat er voldoende begeleiders uit VWGA of IVN zijn, want dit is moeilijk te combineren met het leiden van de excursie.)
9. Probeer je enthousiasme, liefde en respect voor de natuur over te dragen. Wijs op de stilte, of juist op de vele soorten zang door elkaar ("hoeveel verschillende soorten zang hoor je?"), op de kleuren van het landschap, stel vragen. Wijs, als je er verstand van hebt en het houdt de excursie niet te veel op, ook op vlinders, paddenstoelen, boomknoppen, enz.
10. Ga in op het gedrag van vogels. En op verschillende manieren van vogelen. Vogelen is niet alleen lijstjes geziene soorten afwerken, maar ook kijken naar hun gedrag.
11. Waarschuw tegen verstoring, met name bij eventueel ontdekte nesten en bij fotografie. Ga niet naar nesten. Jaag geen vogels op om ze te zien te krijgen. Ga niet te dichtbij ter wille van een mooie foto.
12. Neem de regels van het gebied in acht.
13. Neem verkeersregels in acht. Neem extra voorzichtigheid in acht bij fietsexcursies. Wijs de kinderen op het gevaar van te veel opzij kijken naar vogels onder het fietsen.
14. Zorg dat je je mobiele telefoon bij je hebt. Neem liefst een vogelgids mee en eventueel een camera.

Uiteraard zal iedere excursieleider zijn/haar eigen manier in dit alles moeten vinden.

Bijlage IV

Instructies gebruik verrekijkers / Verrekijkerprotocol

a. Beschikbaarheid verrekijkers

Als vogels niet goed te zien zijn – met het blote oog of door een kijker – , is het plezier van vogels kijken er gauw af. Kinderen die geen (goede) eigen kijker hebben, kunnen daarom een kijker lenen. Het is in de praktijk gebleken dat een ratjetoe aan oude kijkers niet goed werkt. (Vaak te groot, te zwaar, te stroef.) Daarom wordt er gebruik gemaakt van IJsvogel-verrekijkers, die door de Vogelbescherming Nederland speciaal voor kinderen ontwikkeld zijn. Deze zijn geschikt voor kleine handen, licht van gewicht, hebben een breed gezichtsveld, een helder beeld en zijn waterdicht. De meeste kinderen kunnen goed overweg met IJsvogelkijkers van 8 x 30. Voor de kleinste kinderen zijn enkele kijkers van 6 x 30 beschikbaar. Als kinderen aangeven een eigen kijker te hebben, wordt liefst navraag gedaan naar de kwaliteit en wordt voor de zekerheid ter vergelijking een IJsvogelkijker aangeboden. Vaak is het beeld van de eigen kijker niet helder en is het gezichtsveld heel klein, waardoor het erg moeilijk is om een vogel in de kijker te 'vangen'. De kinderen ervaren dan een wereld van verschil als ze een vogelkijker in handen krijgen.

Gebleken is dat ouders – indien nog geen vogelaars – eerder gemotiveerd raken om met hun kind terug te komen naar de excursies als ook zij de beschikking krijgen over een leen-verrekijker. Aan ouders wordt daarom ook aangeboden een kijker te lenen.

b. Uitlenen verrekijkers

Kinderen en ouders die een verrekijker willen lenen, dienen van tevoren hun adres, e-mailadres en telefoonnummer op te geven.

Vóór de excursie wordt een lijstje gemaakt van deelnemende kinderen en ouders (met telefoonnummers, eventueel met leeftijden van de kinderen).

Op dit lijstje wordt ook een aantekening gemaakt of men een verrekijker wil lenen. Wanneer de kijkers worden uitgedeeld, wordt dat afgevinkt op het lijstje. Na afloop van de excursie moeten de kinderen (en ouders) rustig één voor één de kijkers inleveren zodat de excursieleiders op hun lijstje kunnen aantekenen dat de kijker weer is ingeleverd. Het is handig als de excursieleiders vóór de excursie afspreken wie van hen deze taak op zich neemt zodat het na de excursie geen chaos wordt. Eventueel kan ook assistentie gevraagd worden aan een ouder.

De Coördinator Jeugdactiviteiten bewaart de kijkers thuis. Als hij/zij niet mee gaat met een excursie wordt afgesproken hoe de kijkers op de juiste plaats terecht komen.

c. Instructie verrekijkers

De excursieleider geeft aan het begin van de excursie instructies over het gebruik van de verrekijkers.

i. Zorgvuldigheid

- Kijker altijd om de nek houden.
- Als je er genoeg van hebt, inleveren bij excursieleiders of ouders. Nooit even naast je op de grond leggen.
- Nooit met mouw, takjes e.d. in de lens. De excursieleiders hebben speciale doekjes bij zich waarmee de kinderen de lenzen van de verrekijkers kunnen schoon maken als die beslaan.
- Tijdens eten of regen klepjes over de (bovenste) lenzen.
- Na afloop één voor één inleveren totdat dat is aangetekend op kaartje excursieleider.

ii. Hoe er door te kijken

- Op drie plaatsen te bewegen:
- Eerst: maak geschikt voor bril of geen brildragend.
- Dan: zorg dat de afstand tussen de lenzen overeenkomt met de afstand tussen de ogen.
- Vingers altijd aan de scherpstelknop om scherp te stellen als je een vogel in beeld hebt en mee te bewegen met een bewegende vogel.

Bijlage V

Gedragscode VWGA omgang met minderjarigen.

-conform de Modelgedragscode (vrijwillige) medewerkers, als opgesteld door het Platform Vrijwillige Inzet, de Vereniging Nederlandse Organisaties van Vrijwilligerswerk en In Veilige Handen.nl-

Veel grenzen in het contact tussen (vrijwillige) medewerkers en minderjarige leden/deelnemers aan de activiteiten van de vereniging /stichting zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Hierover kunnen nooit exacte grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden. Dat is maar goed ook, want voor veel kinderen is dichtbijheid en lichamelijk contact een voorwaarde om te groeien. Maar er is wel één heel duidelijke grens en dat is de grens dat seksuele handelingen en contacten tussen (jong)volwassen medewerkers en minderjarigen, die bij ons komen, absoluut ontoelaatbaar zijn! Daarom hebben wij als vereniging/stichting voor al onze (vrijwillige) medewerkers een gedragscode opgesteld. De gedragscode bestaat uit twee delen: regels die bijdragen aan een open, transparante en veilige omgeving voor kinderen én vrijwilligers en de omschrijving van seksueel grensoverschrijdend gedrag die het uitgangspunt is van het tucht- en sanctiebeleid dat door de organisatie wordt gevoerd.

Wanneer je bij onze vereniging (VWGA) als vrijwilliger werkt, vragen wij je kennis te nemen van deze gedragscode en volgens deze gedragscode te zullen handelen.

Gedragsregels voor(vrijwillige) medewerkers:

1. De begeleider moet zorgen voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de minderjarige zich veilig en gerespecteerd voelt.
2. De begeleider onthoudt zich ervan de pupil te bejegenen op een wijze die de minderjarige in zijn waardigheid aantast.
3. De begeleider dringt niet verder door in het privéleven van de minderjarige dan functioneel noodzakelijk is.
4. De begeleider onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van de minderjarige. Alle seksuele handelingen, handelingen, contacten en –relaties tussen begeleider en minderjarige tot 16 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel grensoverschrijdend gedrag.
5. De begeleider mag de minderjarige niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden.
6. De begeleider zal tijdens trainingdagen, kampen, reizen, uitjes en dergelijke zeer terughoudend en met respect omgaan met minderjarigen en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals de kleedkamer of hotelkamer.
7. De begeleider heeft de plicht de minderjarige naar vermogen te beschermen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel grensoverschrijdend gedrag en zal er actief op toezien dat de gedragscode door iedereen die bij de minderjarige is betrokken, wordt nageleefd.
8. Indien de begeleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel grensoverschrijdend gedrag, is hij verplicht hiervan melding te maken bij de daarvoor door het bestuur aangewezen personen.
9. De begeleider krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn.
10. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de begeleider in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met een door het bestuur aangewezen persoon.

Omschrijving seksueel grensoverschrijdend gedrag met minderjarigen en sanctiebeleid.

Onder seksueel grensoverschrijdend gedrag met minderjarigen verstaan wij: Elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren; en / of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (volwassene-kind, hulpverlener-cliënt, leerkracht-leerling, trainer-pupil, leiding-jeugdlid, e.d.); en / of andere handelingen of gedragingen die strafbaar zijn volgens het Wetboek van Strafrecht. Gedragingen die volgens de bovenstaande omschrijving vallen onder seksueel grensoverschrijdend gedrag met minderjarigen, kunnen worden gesanctioneerd door een tuchtrechtprocedure waarin hoor en wederhoor zal plaatsvinden. De sancties bestaan uit het voor korte of langere tijd uitsluiten van vrijwilligerswerk met minderjarigen door persoonsgegevens in een centraal register op te nemen. Seksueel grensoverschrijdende gedragingen met minderjarigen waarvan het bestuur oordeelt dat deze vallen onder het Wetboek van Strafrecht, zullen bij politie/justitie worden gemeld.